

Vi i Bråttensby

Juni 2006

Midsommar På Gröna berg

Fredagen den 23 juni Kl 14.00

Start för tipspromenad vid Bråttensby kyrkas parkering

**Nere på Gröna berg klär och reser vi majstången
(Ta gärna med blommor)**

Sedan blir det dans, lekar och prisutdelning

Kaffeservering till självkostnadspris

Ta med dig familj och vänner

Alla är hjärtligt välkomna!

Årets påskkäringar

Påskkäringarna Amanda Gustafsson, Linda Johansson, Kajsa Gradeus och Lovisa Edvardsson, de två senare kom från Remmene, besökte oss på Guntorp på påskafton.

Vi i Bråttensby

Redaktörer:

Kjell Johansson 0322-628113 brattensby@tele2.se
Cecilia Frändberg 0513-40250
cecilia.frandberg@utb.herrljunga.se

Hemsida:

<http://home.swipnet.se/brattensby/>

Prenumeration

För de personer som bor i Bråttensby är tidningen gratis. Tidningen delas ut. Om det är någon som inte får tidningen inom Bråttensby så informera redaktörerna. Tidningen delas ut när det finns behov och det har de senaste åren varit 5-6 tidningar per år.

Du kan ladda ner tidningen på vår hemsida se ovan. För att få veta när tidningen kommer så kan du skicka din e-postadress till brattensby@tele2.se så får du information om när tidningen är utlagd på hemsidan.

För dej som bor på annan ort och som vill ha papperstidningen kan vi erbjuda en **årsprenumeration för 100,-** som du

kan sätta in på bankgiro 312-3346. Skriv avsändare och adress och att det gäller prenumeration. Vi kommer då att skicka tidningen med post till er.

Du som kan få tidningen levererad av någon i Bråttensby kan även fortsättningsvis få tidningen levererad av denne.

Annons

För att täcka kostnaderna för tryckning säljer vi en annons för 250,-. Sponsring ett annat alternativ för dig som vill bidra till tidningens tryckkostnader. Hör av dej om du vill annonsera eller sponsra.

Övrigt

Vi behöver hjälp med att dela ut tidningen och vi har några som hjälper till. Vill du dela ut tidningen så hör av dig till redaktörerna.

Tidningen är till för att ge oss i Bråttensby en sammanhållning och gemenskap. Hjälp oss att fylla den med text och bild. Kom gärna med material, helst via mail till brattensby@tele2.se.

Påskeld på Ekeberget

Ett 50-tal personer kom och tittade på påskelden som brann bra i år och lite snabbt.

Någon gång i början på 60-talet återupptogs traditionen att elda påskeld uppe på Ekeberget. Det var vi killar Pelle, Göran och jag som lånade traktor och kärra och körde ris från gårdarna runtomkring. Jag vet att vi ibland även högg ner träd för att få ris att lägga upp på Ekeberget. Sedan dess har andra ungdomar i trakten kört ris till berget.

Min farmor Elna, som var född 1898 på Guntorp, berättade att man i hennes ungdom

eldade påskeld på berget men även framför. Det kan man se att nedanför brandplatsen finns det ett område där berget är sönderbränt och vitrat så att det blivit ett jack i berget. Där lär man ha eldat.

Även Ingvar Valdemarsson berättar att ungdomarna på 40-talet drog upp ris på Ekeberget och eldade. Så det är en riktig tradition med påskeld på Ekeberget.

Kjell

Fint väder lock

Pojkarna David Frost och Benedikt Amnehammar var förtrupp till sina föräldrar som hade sällskap med Fredrik och Emma Åhman.

Till Bråttensbys årliga tipspromenad den 1 juni kom det 74 vuxna och 13 barn. Över stock och sten, sköna ängsmarker, djup skog och ”vida vatten” gick tipspromenaden.

Det hela började hos Börje Aronsson för att gå vidare till Östergården och in i skogen. Därefter ut på Vitamossen och vidare till Hermansson för att sedan åter gå tillbaka till Börje.

Redaktörerna traskade dock slingan baklänges för att kunna fotografera deltagarna

framifrån. Detta tilltag gav en och annan munter kommentar.

Efter tolv luriga frågor (se nästa uppslag) åkte vi till bygdegården där man fick sätta sig ned till fint blomsterdekorerade bord och få kaffe med gott dopp.

Det var Elsie Valdemarsson, Margareta Håkansson, Berna Bengtsson och Karin Bengtsson som hade ordnat med detta.

Två Bråttensbybor lyckades med god tur att pricka in tolv rätt; Maj Frändberg

kade fullt hus!

Familjerna Bayard och Gustafsson försöker lösa den femte frågan om landskapsfisken vid gapet ner mot Vitamossen.

och Kjell Johansson. Fyra barn hade tolv rätt däribland Christoffer Åhman. De hade också gissat helt rätt på utslagsfrågan som var 48 disktrasor.

För de förträffliga tipsfrågorna stod Dan

och Gunvor Johansson och Carina och Börje Aronsson.

Cecilia

Tipsfrågorna

1. Vilken psalm har Lina Sandell inte skrivit?
1. Bereden väg.. x. Blott en dag... 2. Bred dina vida vingar...
2. Gammal svensk benämning på månaden juni.
1. Blomstermånad X. Sommarmånad 2. Hömånad
3. Hur många tår har en katt sammanlagt?
1. 16. x. 18. 2. 20.
4. Det monteras nu in alkolås i allt fler bilar. I detta skall föraren blåsa, innan han kan starta bilen. Vid hur mycket alkohol i blodet går det ej att starta?
1. 0 promille. x. 0,2 promille. 2. 0,4 promille.
5. Tranan är ju Västergötlands landskapsfågel, men vad heter vår landskapsfisk?
1. Lake x. Makrill 2. Rödning.
6. Vad kallas hantverket på bilden?
1. Bastabinne x. Rotslöjd 2. Luffarslöjd.
7. Vilken sjö är djupast?
1. Titicacasjön. X. Bajkalsjön 2. Vättern
8. Från vilket land kommer tulpanerna ursprungligen?
1. Holland X. Brasilien 2. Turkiet.
9. I helgen vann Sverige över Finland i V.M.-finalen i.....
1. Innebandy x. Ishockey 2. Handboll
10. Vilken är Sveriges minsta fågel?
1. Gärdsmyg x. Kungsfågel 2. Lövsångare
11. Vilken av följande filmer har spelat in mest pengar?
1. E.T. x. Borta med vinden 2. Titanic
12. Vilken blomma är inte blå?
1. Cikoria x. Fjälltolta 2. Norna

Var nyfiken!

För några veckor sedan gick jag en promenad i skogen mellan Guntorp och Luttorp. Där springer en bäck fram mellan granskog och skogshagar från sumpmarken längre in.

Jag har sedan jag var barn tyckt mycket om denna bäck. Framst för att rinnande vatten ju är så roligt! Men också för att känslan av urskog är stark här. Många träd står döda, men det är långt ifrån dött på deras stammar. Tickor, lavar, små kryp som ivrigt pickas fram av olika fåglar.

Rätt som jag gick där och njöt såg jag; någon har kladdat röda fläckar på varje träd!

Även de gamla och barklösa. Vill någon ta ner detta harmlösa stycke urskog och försöka producera något i det blöta?! Verkade både onödigt och korkat, jag ville med all min kraft hindra det!

Jag hann jaga upp mig rejält tills jag efter många förfrågningar och ett par telefonsamtal fick besked av Skogsstyrelsen: Bäckravinen är en "nyckelbiotop" och planeras få ett "biotopskydd". De röda markeringarna var inte avverkningsmarkeringar utan hade målats av ansvarig på Skogsstyrelsen och ska målas över med vitt så fort biotopskyddet trätt i kraft.

Mycket död ved ligger i och över vattnet. När en trädstam som här ligger ett stycke ovan mark sker nedbrytningen långsamt och många arter hinner etablera sig.

Biotopskydd innebär att ett mindre område (omkring 3 ha) får samma skydd som ett naturreservat; ”skyddat inför all framtid”.

I Bråttensbyskogen har vi några fina sumpskogar och ett par områden klassade som naturvärde och nyckelbiotop, enligt Skogstyrelsens inventering (Gå in på skogsstyrelsen.se).

Vad är då ett högt naturvärde? Den biologiska mångfalden är ofta rik här, framför allt handlar det om miljöer med strukturer och arter som är mer eller mindre sällsynta.

Naturvärden skyddas bl.a. i nationalparker och naturreservat. Dessa områden är stora och mycket viktiga, speciellt för utrymmeskrävande arter, men de ligger ofta isolerade omgivna av hårt brukade marker.

Vissa fåglar och större däggdjur flyttar gärna längre sträckor i skogarna. De kan ha svårt att hitta mellan reservaten och dör på väg genom den brukade skogen.

Då klimatet ändras kan arterna inte flytta norrut eller söderut, det blir så småningom en ”fälla”. Det är därför biotopskydd är så

Då klimatet ändras kan arterna inte flytta norrut eller söderut, det blir så småningom en ”fälla”

viktiga, de binder ihop reservaten så att förflyttning och därmed återkolonisering och genetiskt utbyte blir lättare. På så vis är det mindre risk att populationer

eller hela arter dör ut. I samma smäll bevarar vi en spännande skog att promenera i.

Jag var på årets flora- och faunavårds-konferens, och där pratade miljöminister Lena Sommestad om målen till 2010. Bl.a. ska mängden död ved, gammal skog och lövskog ha ökat, och förlusten av biologisk

mångfald ska ha hejdats (läs mer på miljömal.se). Sommestad påpekade att besluten som fattas inte har någon chans att nås om inte den enskilde hjälper till.

Hur ska vi kunna hjälpa om vi inte vet vad som ska hjälpas?

Sök kunskap!

Mycket saknas, men en hel del finns! Naturen har haft ett tag på sig att utveckla kluriga system och samband som vi människor inte helt kan förstå.

Det är inte många som vet att gran och björk som planteras tillsammans ger mer biomassa än gran allena, och att flera trädsorter tillsammans gör det svårt för sjukdommar att sprida sig.

Hur många tänker på att ett kalhygge påverkar den omkringliggande skogen omkring en trädlängd in? Sol och vind påverkar det lokala klimatet och därmed vilka arter som trivs.

Hackspettar är viktiga för andra fåglar, som nötväcken, som ärver deras bon. Barkborrar äts av rovinsekter som är beroende av död ved. Ger vi livsrum åt dessa fåglar och rovinsekter kanske vår skog klarar sig bättre då stormar skapar uppsving i barkborrepopulationerna.

Och så har vi mykorrhizan. Många vet att de hjälper träden att ta upp näring, men de skyd-

dar också träden från uttorkning och från att angripas av svampsjukdomar.

Naturvårdsverket har gett ut antologin ”Livets väv”, där olika människor tar upp sin syn på biologisk mångfald. Den går att låna på Herrljunga folkbibliotek.

Ibland gör vi saker bara för att det alltid gjorts så. Människan ÄR ett vanedjur! Så, kör inte över naturen, du vet inte vad du kör över. Gå ut och lyssna, titta, var nyfiken!

Stina Johansson

Mykorrhizan skyddar träden från uttorkning och svampsjukdommar

En levermossa som trivs i bäckens grunda vatten.

Rapport från studiecirkel

Cirkelledaren Lars Bägerfeldt och projektledare för Kulturarv Herrljunga Gerd Ljungqvist informerar.

Under våren -06 har Ingvar och jag flitigt deltagit i en studiecirkel om var våra förfäder egentligen kommit från och hur deras liv varit. Ledare var Lars Bägerfeldt och han har en hörbar stämma och medryckande framtoning.

För femtusenfemhundra år sedan bodde ett stort folk på vad som nu är botten av Svarta havet. Ytan var 120 meter lägre än nu, för Dardanellerna höll Medelhavet utanför. En jordbävning spräckte bergen och Medelhavet började strömma in och höjde vattenytan på tre till trettio år och tjugofem procent av folket klarade sig och bosatte sig på tryggande avstånd från havskuster men

de och andra folk hade i minnet sedan dess det som religionen kallar "syndafloden". Det som gör att vi förstår att vi är ättlingar till dessa är språkstammen.

Våra kuster befolkades undan för undan och sedan fanns ett boskapsskötande stenåldersfolk över hela södra Skandinavien. Tusen år före vår tideräkning blev klimatet kärvare och många flyttade till södra Europa även om de höll kontakten med de som stannade kvar. Det är inte uteslutet att en del av dessa utvandrares ättlingar både visste var de kom från och tog anställning i det växande Romerska riket. Detta var så stort de första århundradena av vår tideräk-

om kulturarv

ning att främmande soldater anställdes och de fick betalt även i guld.

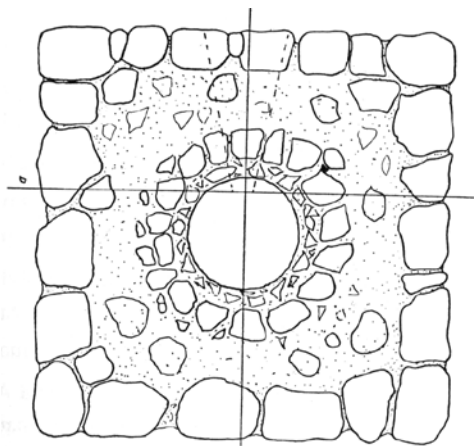
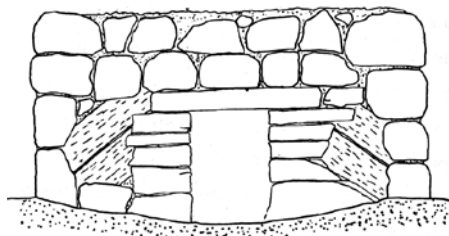
I Sverige började vi framställa järn vid den här tiden. Kvaliteten nedvärderas av en del som menar att myrsmalm inte kunde ge gott järn och att funna järnfynd varit dåliga. Järnframställning i mindre gropugnar har dock fortgått i Småland till in på adertonhundratalet, en omöjlighet om järnet varit kass.

Studiecirkeln avslutades med besök vid olika fornlämningar och kyrkor under tre skilda studiedagar och vädret stod på vår sida vid dessa tillfällen. Nu återstår bara att skaffa svar på de nya frågor som cirkeln

givit upphov till.

En fråga som söker svar är om järnkvaliteten var dålig eller om medeltidens "Kalmarkvalitet" var så bra att Smålands gropugnsjärn gav Sverige sitt goda järnrykte. För den skull ska vi bygga en gropugn vid kolmilan i Sandsken och söka ta fram rödjordsjärn. Detta blir 9-10 sept. Kom dit då och heja på.

Paul.

Plan och profilritning av myrjärnsblästa från Dalarna

Gräsklippning vid bygdegården

Vi brukar dela på arbetet med gräsklippning så att vi bara behöver klippa en gång per hushåll, de som var tillfrågade eller som klippte förra året. Vi har fått ihop en ny lista för i år.

Vecka

21 Lars-Rune H.
23 Gunnar L.
25 Kjell J.
27 Christer H.
29 Berndt L.

Passar inte den tilldelade tiden kan du ringa Ingvar Valdemarsson 0513-40060 så kan han ta över eller ordna någon annan klippare.

Sune

31 Sune J.
33 Tore A.
35 Börje A.
37 Birger Y.

När snön

Här är några bilder på snösmältningen. På söndagsmorgonen den 26 mars hade vi -8° .

Den första bilden är tagen den 27 mars på morgonen då det var 0° , på dagen var det $+7^{\circ}$ med regn.

Vad jag minns var det regn eller duggregn resten av dessa fyra dagar som bilderna sträcker sig över.

Andra kortet den 28, tredje 29 och den sista den 30 mars.

27 mars

28 mars

försvann

Det gick fort med snösmältningen i år och jag väntade mig en ordentlig vårflood men tji fick jag för den tjäle som fanns försvann lika fort som snön.

Sune Johansson

29 mars

30 mars

Bowlin

Bowlingspelarna sjöng traditionsenligt "Fattig bonddräng".

Vad kan man mer behöva här i livet än sång, musik och god mat i goda vänners lag? Inte mycket! Inte ska man behöva något särskilt skäl heller för att ha det lite festligt tillsammans. Men ibland kan det också vara lämpligt att fira något speciellt som inträffat och här i Brättnsby har man gjort det till en trevlig tradition att avsluta bowlingsäsongen med en fest. Den gick av stapeln fredagen den 26:e maj och både bowlare och andra festprissar roade sig kungligt.

Efter att kvällens toastmaster Christer hälsat alla välkomna på såväl svenska som polska, bjöds en mycket god kycklinggryta med potatis. Det noterades också att utrustningen i bygdegården numera kompletterats med korkskruv, vilken kom väl till pass!

Därefter vidtog en fullkomlig orgie i Evert Taube-allsång till sedvanligt skickligt ackompanjemang av Rune. En ovan sångare som jag fick något ont åt halsen till, men det gick fint att smörja upp.

ngfest!

Mycket arbete hade lagts ner på att anordna en spännade tävling mellan fyra nykomponerade lag. Där fick vi öva oss i att känna igen melodier som "Gamla Nordsjön", "En afton vid Mjörn" och "Göta Kanal". Vi fick också doppa svansen i flaskan, springa med skeden i vacker mun med pingisboll, med mera. Krister "von Frisen" Bengtsson visade sig vara en baddare på spelkort. Alla känner numera till den mycket välsmakande whiskysorten Drumguish och

vi kan nästan uttala namnet. Däremot hade alla vissa problem med att beräkna volymen på ett bowlingklot, som i aktuell serie endast tycks vara 550 kubik, exakt som min gamla Suzuki.

Tävlingen vanns irriterande nog, men inte alldeles orättmätigt, av lag tre med Mona, Monika, Margaretha K, Kalle, Margaretha H och Lars-Rune. Sedan vidtog prisutdelningar för bowlingspelarnas alla fina prestationer under säsongen. Laget slutade på

Systrarna Pirjo, Seija och Riitta Huovelin och Lena Sandström vid serveringsbordet.

Mona med körande kobönder sjungande skillingtrycket "Musikmjölknigen".

en fin 4:e plats bland inte mindre än 24 lag. Ännu bättre utlovades till nästa år.

Följande priser delades ut under mäktigt bifall:

- Årets stilspelare: Bernt.
- Årets jämnaste spelare: Bosse.
- Årets prestation: Bo-Lennart.
- Bästa allroundspelare, dragspel och klot: Rune.
- Årets överraskningar: Kalle, Sven, Lars-Rune och Ingvar V.
- Årets comeback: Ingvar V.
- Årets skruv: Krister B.
- Årets husmor: Elsie.
- Vandringspriset, en träfigur med vissa

mycket intressanta mekaniska potenta föreläsningar, delades ut till Bo, för som det hette, "mest stake".

- Toastmasterns fru Margaretha erhöll ett specialpris, utdelat av Ingvar V, för sina insatser vid bakkbordet och som "bowlingträneränska".

Sedan vankades kaffe och kaka och mera sång till dragspelsmusik.

Har de inte slutat sjunga så sjunger de nog än.

Vid knapparna Kjell B

BOULE

PÅ TISDAGSKVÄLLAR

**MED START TISDAGEN DEN 13
JUNI KL 19.00
VID EGGVENA BYGDEGÅRD**

ALLA VÄLKOMNA

**FÖR INFORMATION
RING YLVA OCH BERNDT LARSSON 0513-40084**

**Detta nummer av tidningen sponsras av
Paul och Svea Johansson**
(Fler kan göra på samma sätt, se sid 2)

Kyrkans anslagstavla

Kvällsmässa

Tisdagen
den 13 juni kl 19.00

Windestål

Gudstjänst

Midsommardagen
kl 11.00

Windestål

Kvällsmässa

Tisdagen
den 4 juli kl 19.00
Artman

Friluftsgudstjänst

vid g:a skolan

Söndagen
den 16 juli kl 11.00

Artman

Kvällsmässa

Tisdagen
den 25 juli kl 11.00

Gudstjänst

Söndagen
den 13 aug kl 11.00

Windestål

Kvällsmässa

Tisdagen
den 29 aug kl 19.00

Orkideer

Guckusko mm

**Stig* och Christina
Färnefalk visar oss
floran i Falköpings
omgivningar**

**Lördagen den 17 juni
med samåkning från
Bråttensby skola
kl 14.00**

**Ta gärna med stövlar för det kan vara blött
Vi fikar vår medhavda kaffekorg bland blommorna**

Har du frågor så ring Kjell eller Barbro på 0322-628113

*** Bror till Dan i Östergården**

Medarrangör

**Studieförbundet
Vuxenskolan**

Visning av **Biotopskydd på Luttorp**

Jan-Olof Brorsson och limnolog Linnéa Jägrud från Skogsstyrelsen kommer och visar oss den spännande, artrika vildmarken på gränsen till Bråttensby

Måndagen den 14 augusti kl 18.00

Samling vid Luttorp

För information ring Stina Johansson 0705-110469

Ta stövlar och fikakorg och ev myggstift